

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ РИБНОГО ГОСПОДАРСТВА

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ЗМЕНШЕННЯ НЕГАТИВНОГО ВПЛИВУ
КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН НА ПОШИРЕННЯ ІНФЕКЦІЙНИХ
ТА ІНВАЗІЙНИХ ХВОРОБ ОСНОВНИХ ЕКОНОМІЧНО
ЗНАЧУЩИХ ВИДІВ РИБ**

Київ — 2025

Рецензент:

О. В. Дерень — заст. директора з науково-інноваційної роботи ІРГ НААН, к. с.-г. н., с. н. с.

Методичні рекомендації щодо зменшення негативного впливу кліматичних змін на поширення інфекційних та інвазійних хвороб основних економічно значущих видів риб / авт.-упор. Матвієнко Н. М., Олійник О. Б., Ващенко А. В., Савенко Н. М., Шепелевич В. В. Київ : Інститут рибного господарства НААН, 2025. 20 с.

У даних рекомендаціях наведені заходи, спрямовані на зменшення негативного впливу кліматичних змін на поширення інфекційних та інвазійних хвороб основних економічно значущих видів риб. Запропоновані рекомендації ґрунтуються як на узагальненні сучасних літературних джерел, так і на результатах власних досліджень, що забезпечує їхню наукову обґрунтованість та практичну цінність для рибного господарства.

Методичні рекомендації розроблені за результатами програми наукових досліджень 32 «Система комплексного наукового забезпечення рибного господарства на внутрішніх водоймах України» (Рибництво та рибальство), а саме — науково-технічного завдання 32.00.00.03Ф «Дослідити особливості іхтіопатологічної ситуації у прісноводних екосистемах України і вдосконалити наукові основи її моніторингу та прогнозування» (ДР № 0121U108911).

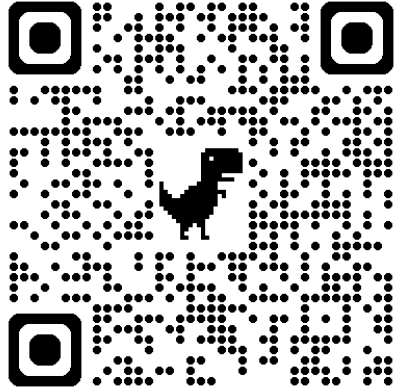
Видання розроблене для використання в академічних і науково-дослідних установах, які здійснюють моніторинг та управління ризиками інфекційних та інвазійних хвороб риб у контексті глобальних кліматичних змін.

Вказівки розглянуті координаційно-методичною радою Інституту рибного господарства НААН (протокол № 3 від 13 листопада 2025 року).

Затверджено вченою радою Інституту рибного господарства НААН (протокол № 13 від 14 листопада 2025 року).

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	2
РОЗДІЛ 2. ТЕРМІНИ ТА СКОРОЧЕННЯ.....	4
РОЗДІЛ 3. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ.....	5
РОЗДІЛ 4. ОСНОВНІ КЛІМАТИЧНІ ЧИННИКИ ВПЛИВУ НА ЕПІЗООТИЧНИЙ ПРОЦЕС.....	6
РОЗДІЛ 5. БІОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА РИБ І ПАТОГЕНІВ (ІНФЕКЦІЇ ТА ІНВАЗІЇ).....	8
5.1. Коропові (Cyprinidae).....	8
5.2. Лососеві (Salmonidae).....	8
5.3. Осетрові (Acipenseridae).....	9
РОЗДІЛ 6. ЛАНЦЮЖКИ ВПЛИВІВ (ІМПАКТ CHAINS) У КОНТЕКСТІ ЗМІН КЛІМАТУ.....	10
РОЗДІЛ 7. ТАБЛИЦІ ІНДИКАТОРІВ РИЗИКІВ І ВРАЗЛИВОСТІ (ЯКІСНІ).....	12
РОЗДІЛ 8. РЕКОМЕНДОВАНІ АДАПТАЦІЙНІ ТА ПРОФІЛАКТИЧНІ ЗАХОДИ.....	14
РОЗДІЛ 9. СИСТЕМА МОНІТОРИНГУ ТА МІЖДИСЦИПЛІНАРНА ВЗАЄМОДІЯ.....	16
ВИСНОВКИ.....	18
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	19

Репозиторій Інституту рибного
господарства НААН:
<https://repo.if.org.ua/index.php>

Методичні рекомендації щодо зменшення негативного впливу кліматичних змін на поширення інфекційних та інвазійних хвороб основних економічно значущих видів риб

Відповідальний редактор: Симон М. Ю.
Верстка: Архангельський Є. Ю.
Літературний редактор: Швець Т. М.
Коректор: Люткевич І. С.

Інститут рибного господарства НААН,
вул. Обухівська, 135, м. Київ-164, 03164
Електронна адреса: info.iforgua@gmail.com;
тел.: +38 (044) 227-01-86.

Підписано до друку 18.12.2025 р., протокол вченої ради № 14.
Формат 60×84/16. Папір офс. Замовл. №16. Друк офсетний.
Наклад 100 прим. Друкарня ТОВ «ПРО ФОРМАТ», 02166, м. Київ,
вул. Кубанської України, 45 Б, оф.16, тел.: +38(044) 353-85-58